

L1961:7941 (Tun 5:1)

Händelser som registrerades i FMIS (tom 2018-11-09). Nya "händelser" (from 2018-12-03) registreras i KMR som aktiviteter (åtgärd eller uppdrag).

Händelser

1) Röse, 60 m i diam och 7 m h, av vanligen 0,3-0,8 m st stenar. Ställvis (i SÖ-S-SV) kantkedja intill 0,7 m h av 1,0-1,4 m stenar. Stora delar av röset borttaget i SÖ-S-SV. Videnskiftesförrättningen 1806 fastställdes bl a att hela Tuns församling ägde rätt att nyttja Stenkullen till stenbrott. Inslutning till nr 1 i N-SÖ är 2) Medeltida bebyggelse lämningar, från Tuns slott eller Tunsborg (Per Kalm, Westgöte och Bohusländska resa 1746), Medeltidsborgen Tun (Karl af Schmidt, Antikvariska anteckningar 1872) Tuneborg (Harald Ullenius 1718), Sätessgården Tun (Sjögren: Åtten Posses historia 1950). På platsens skall bl a Jonas Luke Posse bottenriksråd 1447-67. På platsen kan endast urskiljas en stensträng i vinkel (N-S) ca 60 m l (35+25). Strängen är 1-2 m br, 0,2 m h av 0,3-1,0 m st stenar. I området finns ytterligare osammanhängande stensträngsstumpar (ej markerade på fotokartan). Enligt en ritning av Peringsköld (Monumenta Svea-Gothorum, 1670 t.) markeras på platsen en fyrkantig sten "der en fest grundval varit hafver som ännu synes af kalken". J Hadorpk nämner i (Reseanteckningar om Läckö grafskap 1671) "Öster om stenkullen är stenar i kvadrat och såsom en nedfallen mur och två hvalf". På själva stenkullen skall även ha legat en byggnad, tillhörande den medeltida bebyggelsefasen. Enligt Hadorph (aa) "En stenhusgrund synes upp i, som en av Possarna hafver dehrbyggt och inte dehr kunnat stå för sin höjdoch det starka v ädret". I röset skall ha påträffats murbruk i "betydlig mängd" i (Karl af Schmidts Antikvariska resa 1872). Enligt undersökning av riksantikvarie ämbetet (Skara tidning 21/8/1974) "sannolikt medeltida murbruk". Ca 15 m 10cg om nr 1 och 4 m SSV om åkerkant är 3) Källa, "Offerkälla", "Korskällan", ca 2 m i diam med stensatta kanter av 0,2-1,0 m st stenar. Enligt 1961 års inv undersökt? Peringsköld anger i (a a) att källan är liggande inne i en husgrund. Enligt J A Sundler (förteckning öfver fornlemningar inom Tuns församling 1865) "Korskällan hartillförne varit en offerkälla och kringstängd med en stenmur". Desannolika resterna av denna husgrund - stenmur (se nr 2) tangerar den vid 1961 års inv markerade källan i S. Källan är således belägen utanför husgrunden. Den ursprungliga källans läge bör således ha varit 5-10 m längre åt S, där en stensamling möjligen markerar enigenfylld källa. En rapport i Skara Läns museum (Ullenius, 15 maj 1952) omtalar en med klumpstenar igenfylld källa inom en inhägnad av sten. 25 m N om nr 1, på krönet och i NÖ slutningen av moränåsen, i åkermark är 4) Boplats, (jää? brå?) Inom ett ca 125x50 m st (NV-SÖ) område påträffades rikligt med "förhistorisk keramik" samt måttligt med skärersten, lerklining och slagg. I åkerkanten, ca 50 m SV härom, på moränåsens SV slutning iaktogs också skärersten, besiktning av detta område dock omöjligt p g av växande gröda. I anslutning till största delen med nyponbuskar igenväxta betesmarker. 5) Bebyggelse lämningar 130x30-60 m (NV-SÖ) Enligt karta upprättad vid stordkifte av Tuns by 1784 fanns på platsen, från SÖ räknat gårdarna. Femtungen, Lille Hovgården Stora Hovgården och Knipan. Inom området ca 10 husgrundersynliga. De framträder av som platåer om spisirösen, 5-10x3-5 m. Beskrivningen är inte kvalitetssäkrad. Information kan saknas, vara felaktig eller inaktuell. Se även Inventeringsbok under Dokument och bilder.

Registrering	
RMS-fel kartbakgrund	10
Osäker position	Nej
Kommentar	Fritexter finns i för tidigare Skaraborgs län, men saknas i stort för resten av Västra Götalands län. Fritexterna skrevs in i omgångar från slutet av 1980-talet till sent 1990-tal och kan därför vara inaktuella.
Registrerande organisation	Riksantikvarieämbetet
Registreringsdatum	2004-09-24
Ursprungsdata, geodata	GDB-alfa
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Digitaliseringsteknik	Bordsdigitalisering
Osäker utbredning	Nej
Medelfel, fältfångst	10
Kartunderlag	Ortofoto
Mätmetod	Manuell inprickning
Ursprungsdata, attributdata	RAÄ forn
Digitaliseringsmetod	RAÄ-metoden 1998-2005
Skala	1:10000

Inventering	
Ansvarig organisation	Riksantikvarieämbetet
Granskningsdatum	1983-01-01